

سه‌ره‌لدا ن ژيانه

نعمت سلیمان

ل گشت ده‌قه‌رین کوردستانی گرتیه ده‌ست و یا ب سه‌ر شۆرشا کوردستانی‌دا زالبووی، سه‌رۆك مه‌سعود بارزانی د‌دیداره‌کیدا ل ده‌سپیکا مه‌ها ئیلونی ١٩٨٨ د‌گهل پ‌یشمه‌رگین پ‌شکدار دا‌ستانا خوا‌کوركیدا دا دیارکرن کو ئهم کورد ته‌سلیمی زورا زلمان نابین و ئەف کاودانه ب فی ره‌نگی نامینیت و دی هه‌ر گه‌هینه ئامانجین خو و دی رۆژه‌کا نوی هه‌لیت.

ئهو پ‌یشینی یه د‌ده‌مه‌کی ن‌یزیکدا دیاربوو و ب داگیرکرن وه‌لاتی کویتی و به‌ره‌ه‌قیین جیهانی بو ده‌ریخستنا عیراقی ژ کویتی پ‌تر ئەف رۆژه ن‌یزیک بوو.

ئهو بوو پ‌ینگا ئیکی به‌ره‌ف رۆژا گه‌ش و نوی ل هه‌یقا کانینا ئیکی یا سالا (١٩٩٠) ده‌ست پ‌یکر ده‌می سه‌رۆك مه‌سعود بارزانی سه‌را ده‌قه‌را قاسمه ره‌ش دای و ل و‌یری کۆمبوونه‌کا بله‌ز د‌گهل سه‌رکردایه‌تیا به‌ره‌ی کوردستانی کری ژ بو گ‌ینگه‌شه‌کرن پ‌یشداچوون و گۆهورینین ل ده‌قه‌ری پ‌ه‌یدادین و دانانا به‌رنامه و نه‌خشی سه‌ره‌لدا نا جه‌ماوه‌ری ل سه‌رانسه‌ری کوردستانی و گ‌ری‌دانا جه‌ماوه‌ری سه‌ره‌لدا ب ه‌یژا پ‌یشمه‌رگه‌ی فه و بجه ئینانا شیره‌ت و بریارین سه‌رکردایه‌تیا به‌ره‌ی کوردستانی ژ لای سه‌ره‌لدا نا‌نقه. پ‌شتی وی کومبونا سه‌رکردایه‌تیا به‌ره‌ی ب سه‌روکتایا مه‌سعود بارزانی. ناگه‌هداریا هه‌می به‌رپرستین حزبی و له‌شکه‌ری کر کول جه‌ی ده‌ست نیشانکری ناماده‌بن دا ب ره‌وشا نوی یا کوردستانی به‌ینه ناگه‌هدارکرن و نه‌خشی رو‌یرو‌یوونی

ملله‌تی کورد د‌دیروکا خو یا دریز و پر قوربانی به‌رده‌وام خه‌بات و بزاف و سه‌ره‌لدا ن ژ بو نازادی و سه‌ره‌ستیا خو کرینه و ب هزاران قوربانی داینه ژ بو رزگارکرن وه‌لات و ناخا خو ژ ده‌ست دوژمن و داگیرکهران، به‌لی محابن گه‌له‌ک جارن ملله‌تی کورد توشی پیلان و شکه‌ستنی بوویه لی چ جارن بی هیفی و بی ئومید نه‌بوویه و قه‌ت ده‌ست ژ خه‌باتی به‌ر نه‌ددا و ب هه‌می ه‌یز و شیانین خو‌فه به‌رامبه‌ر کاودانین سه‌خت و د‌ژوار راوه‌ستیا به‌ به‌رقانی ژ مان و هه‌بوون و مافین ره‌وا کره‌یه.

د‌دیروکا که‌فن و نویا کوردستانی‌دا به‌ده‌هان نمونه بین بی هیفی نه‌بوون و خوراگری هه‌نه. دوا نمونه ژ ک‌اودانین پ‌شتی ب د‌وای هاتنا شه‌ری هه‌شت سالی عیراقی و ئیرانی بوو ل ته‌باخا ١٩٨٨، د‌قی قوناغیدا رژیما عیراقی هه‌می شیانین خو بین عه‌سکه‌ری ئیخستنه کاری د‌ژی گه‌لی کورد و بزافا وی یا رزگاربخواز و مه‌زنترین ه‌یرشا له‌شکه‌ری کره سه‌ر ده‌قه‌را خوا‌کورك کو باره‌گابین شۆرشا کوردستانی لی بوون و پ‌یشمه‌رگی کوردستانی بو ده‌می ٤٧ رۆژان شه‌ره‌کی قاره‌مانانه د‌گهل درنده‌ترین و پرچه‌کترین ه‌یزین له‌شکه‌ری عیراقی کر، هه‌رچه‌نده د‌نه‌نجامدا له‌شکه‌ری داگیرکهر ئهو ده‌قه‌ر فه‌گرتن و شه‌ر ب فه‌کیشانا ه‌یزین پ‌یشمه‌رگه‌ی ب د‌یماهی هات. د‌قی ده‌میدا کو رژیما عیراقی خو ب سه‌رکه‌فتی د شه‌ری عیراق - ئیرانی‌دا دزانی و وه‌سان د‌دا دیارکرن کو ده‌سته‌لات

ئه‌یلوێ ل ١١/٣/١٩٧٠ سهرهلدانا هه‌ولیرا پایته‌ختا کوردستانی گه‌شکر و پایته‌ختا هه‌رێما کوردستانا فیدرالا ئه‌فرۆ و کۆماری کوردستانا سهره‌خۆ دپاشه‌روژه‌کا نێزیکدا رزگارکر.

روژ بو روژی گوند و باژیرک و باژیرین کوردستانی ژ دوژمنی دهاتنه‌ پافزکرن و سهرهلدان به‌رده‌وام بو. ل روژا (١٢)ی ئاداری سالا ١٩٩١ ئاکری یا خوراگر ... باژیری کورد په‌روه‌ر و می‌رخاس خه‌تیرا سهرهلدانی ژ هه‌قلیرا پایته‌خت و چیاپی پرسی ژ سه‌فینی سهرگه‌ش وه‌رگرت و ئه‌و خه‌تیره بو گوریه‌کا مه‌زن و به‌ربوو بنگه‌ه و باره‌گایین دوژمنی. بچویک و مه‌زن و ژن و پیر و کال و گه‌نجین ئاکری وه‌ک عه‌گیدین هه‌ناقی سووتی که‌رب و کینا خو دارینه‌ سهر

بنگه‌ه و که‌هین زولم و زورداری و هه‌می باژیری ئاکری ژ قریژ و ژه‌نگا چه‌ندین سالا یا تاقم و دویشه‌لانکیین دوژمنی پافزکر و ب چه‌ند سه‌عه‌ته‌کا مزگینیا رزگاربوونا ئاکری ل سهرانسهری کوردستانی به‌لاقبوو... به‌لی

سپیدیا ١٤ ئاداری سهرهلدانا ده‌وکی

ئاکری رزگاربوو.. جاره‌کا دی بیه‌نا ئازادی هه‌لکیشا. ئازادبوونا باژیری ئاکری ل روژا ١٣/٣/١٩٩١ چریسکا سهرهلدانی گه‌هشته‌ ده‌فهره‌ شیخان کوب ده‌هان سال بوو سهر و سیمایی ده‌فهری ب خه‌قه‌ته‌کا زولم و زورداری و ته‌عربیی و کافلکرنی هاتبوو نخافتن و که‌س نه‌دشیا بیژیت ئه‌م پیدفی ئازادی یه‌ و دقیت مه‌ژی مافی خو هه‌بیت و د سه‌فایه‌کی ئازاد و دیموکراتی دا بژین... دیمه‌نی سرۆشتی بی ده‌فهره‌ شیخان ب چیا و رویار و جوانیا خوئه‌ نیشانیین خوراگری تیدا ددیابون. به‌لی ئه‌لندا روژا (١٣)ی ئاداری ل ده‌فهره‌ شیخان سهرهلدان بوو.

ل وی روژی ده‌نگ و شیانین هه‌می ته‌خ و چین و ئولین

دگه‌ل هیزین حوکمه‌تی داریزن و به‌ینه‌ ناگه‌هدارکرن چه‌وا دی د روژین سهرهلدانی دا سهره‌ده‌ریی دگه‌ل دام و ده‌زگه‌هین ده‌وله‌تی که‌ن. ئه‌فجا ده‌می ده‌لیقه‌ په‌یدا بووی خه‌لکی کوردستانی ب هه‌می ته‌خ و چینین وی فه و ب پشته‌فانیا حزین شو‌رشگی‌ین کوردستانی و ل روژا (٥)ی ئادارا ١٩٩١ی و ل باژیری رانیه‌ دژی زولم و زورداری و ژ بو سهرفه‌رازیا کورد و کوردستانی و ژ بو برایه‌تی و دادپه‌روه‌ری و ئازادی سهرهلدا.

هه‌ر ژ وی روژی جه‌ماوه‌ری و پیشمه‌رگی کوردستانی به‌رده‌وامی ب سهرهلدانی دا، پشتی بزاقین رژیما به‌عسی ژ بو ژنافرن و سهرکو‌تکرنا سهرهلدانی ل رانیه‌ و ده‌فهره‌ وی

شکه‌ستین، روژ ل دیف روژی گوند و باژیر و باژیرکین کوردستانی به‌رامبه‌ری که‌لایین سته‌م و زورداری سهرهلدا و خه‌لکی سهرهلدا پیشمه‌رگین کوردستانی هه‌می‌ز دکرن و ده‌فهره‌ ل دیف ده‌فهری دهاتنه‌ رزگارکرن.

ل سپیدیا ٧ی ئاداری باژیری سلیمانی دگه‌ل سهرهلدانی ژفان بوو، هه‌تا سپیدیا پاشتر ٨ی ئاداری هه‌موو که‌لایین ناسی و پرچه‌کین رژیمی به‌رامبه‌ری هیزا پیلایا خه‌لکی سهرهلدا ب سهریک دهاتنه‌ خواری، ب شکه‌ستن و هه‌رفتنا مه‌زنترین و قه‌هیم ترین که‌لا رژیمی ل سلیمانی یا ناقدار ب (ئه‌منه‌ سووره‌که‌) مزگینیا رزگارکرنا سلیمانی ل سهرانسهری کوردستانی به‌لاقبوو، و ب فی مزگینی به‌ره‌ه‌فین ده‌فهرین دی یین کوردستانی بو سهرهلدانی ب هیزتر دکه‌تن و هه‌ر چه‌ند ده‌مژمه‌ره‌کان باژیره‌ک یان باژیره‌ک دهاتنه‌ رزگارکرن و مزگینیا رزگارکرنا سلیمانی ل سپیدیا ١١ی ئاداری و بیرهاتنا سهرکه‌فتنا دیروکیا شو‌رشا

ده‌قه‌را شېخان بوونه ئېك هېز و زاغ و زهند و باسكېن خو ههلدان و دگهل دهنگي هونه‌رمه‌ندی مه‌زن شقان په‌روه‌ر (كېنه‌ نه‌م) پېكفه وهك گوريا ناگري رژيانه سه‌ر چه‌په‌ر و بنگه‌هين زولم و زورداري ب چهند ده‌مژميره‌كا ده‌قه‌را شېخان ژ كه‌فته په‌رست و ته‌عريبي هاته‌ نازادكرن و بايي نازادي سه‌ربه‌ستتي و نوپكرنا گياني برابيني و پېكفه‌ژياني ب سه‌ر ده‌قه‌ري داگرت و هه‌مي ده‌قه‌ر ب تامي هاته‌ رزگاركرن.

هه‌ر ل رۆژا ١٣ ي نازادي گوريا سه‌ره‌لداني و كه‌رب و كينا خه‌لكي كوردستاني ژ ده‌قه‌را پېكفه‌ژياني... ده‌قه‌را شېخان كه‌هسته كه‌لها مي‌رخاس و عه‌گيدان... كه‌لها مي‌رگه‌هين كوردان... باژيري سمكوي قاره‌مان... ناميديكا جانفيدا و نيشتمان په‌روه‌ر... خه‌لكي ناميدي وهك خه‌لكي هه‌مي باژيرين دي بين نازادكري ب ئيك هيز و ب ئيك دل و گيان رژيانه سه‌ر كولان و جادين باژيري هيز برنه سه‌ر بنگه‌ه و ناخويرين زولم و زورداري و باژيري ناميدي ب چهند ده‌مژميره‌كا نازادكر... هه‌ر ل رۆژا ١٣ ي نازادا سالا ١٩٩١ ي چريسكا سه‌ره‌لداني ژ باژيري ناميدي گه‌هسته باژيري زاخو... خه‌لكي زاخوكا ده‌لال... بويكا به‌هدينان... ده‌ست هه‌لاندين و هيز برنه سه‌ر بنگه‌هين دوژمني و نه‌و به‌ربه‌ست و ناسته‌نگين دوژمني ل ته‌خ و روين باژيري زاخو دانان خو ل به‌ر پيلين جه‌ماوه‌ري سه‌ره‌لداني نه‌گرت، چه‌په‌ر چه‌په‌ر و بنگه‌ه بنگه‌ه بين زولم و زورداري هاته‌ ستاندين و ويرانكرن و نه‌و چه‌كي ب سه‌ر ملله‌تي كورد دباراند كه‌ته ده‌ستتي پيشمه‌رگي قاره‌مان و جه‌ماوه‌ري خوراگري زاخو دا و ل وي رۆزي زاخوكا ده‌لال زي مينا گه‌لهك باژير و گوندين كوردستاني ب همبيرا نازادي و كورديني شادبوو...

به‌لي دگهل رۆزين سه‌ره‌لداني و نازادبوونا باژير و باژيركا هيشتا باژيري دهوكي ب بريني خوييت كویر و ب ده‌رد و كوفانيت خوفه ژيانا بن ده‌ستتي و زولم و زورداري دبره سه‌ر خه‌لكي باژيري ب كيميا بارانكرنا هه‌له‌جه و شه‌هيدبوونا هزاران خه‌لكي وي ده‌رده‌سه‌رين دي بين ملله‌تي كورد... زاني كا ده‌رد و بريني ملله‌تي چهند دكویر و دژوارن و ژ كاره‌ساتا نه‌فاليين ره‌ش ديتبوو كا شه‌فا

كوردستاني چهندا ب سه‌هم و ره‌ش و تارييه. دلين ب كول كوфан و ژيانا بن ده‌ستتي و زولم و زورداري ل هيشا ده‌ليفه‌كي بوون... شه‌يدايين نازادي و سه‌ربه‌خويي بوون و كه‌له گه‌رما سه‌ره‌لداني خو ل دلي واندا و ل هيشا چريسكا ده‌سپيكرني بوون ل هيشي بوون كو داستانه‌كا كيم وينه ل دهوكا خوراگر دژي داگيركه‌ر و زورداران توماركه‌ن، هه‌ر ل ئيقاريا رۆژا (١٣) ي نازادي نه‌و هزر و هه‌ست و هيشي و ئوميد نه‌وين ددلي كور و كچ و ژن كاليت خه‌لكي دهوكي دا په‌نگييان دگهل دياربوونا روناها چريسكا سه‌ره‌لداني ژ پشت چياني دهوكي ل نه‌لندا رۆژا (١٤/٣/١٩٩١) ي رۆژا ژ دايكبوونا سه‌رۆكي نه‌ته‌وه‌يي كورد بارزاني نه‌مر ئيكه‌مين گوللا (نار بي جي) به‌ره‌ف بنگه‌هين زولم و زورداري هاته‌ هافيتن و سه‌ره‌لداني ل باژيري دهوكي ده‌ستپيكر... سپيدههيك بوو ژ هه‌مي سپيدهين رۆزين دهوكي گه‌شتر بوو سپيدههيكه‌كا هوسا خوش و گه‌رم و پر سوز نه‌هاتبوو... سپيدههيك بوو پيشمه‌رگين قاره‌مان دگهل جه‌ماوه‌ري دهوكي و ناخينكين دايكين شه‌هيدان و جه‌گه‌ر سوتي ب سه‌روود و ده‌ست قوتانا زارۆكان دگوتن (سه‌ره‌لدان ژيانه)... گه‌نج و لاو ب تفه‌نگ و دار و به‌ر و گوپالا و هه‌ر چ ب ده‌ستكه‌فتي بوونه گوريه‌كا ناگري و هيزه‌كا بي سنوور و رژيانه سه‌ر جاده و كولانين باژيري دهوكي و ژ هه‌مي ره‌خا هيز كرنه سه‌ر كه‌لا و بنگه‌هين دوژمني نه‌وي ناشي نه‌شه‌كه‌نج و زولم زورداري بو كوردا دگيرا، دوژمن راته‌قاند و باره‌گايين وي ويرانكرن... سيخور و خوفروشان ژ ترس و كه‌رب و كينا جه‌ماوه‌ري سه‌ره‌لداني بنگه‌ه و ناخيرين خو به‌ردان و ب ره‌فا خورا نه‌گه‌شتن. نه‌و رۆژ وه‌كي جه‌ژه‌كي ل ناف خه‌لكي دهوكي لي هات و هه‌ميان سه‌ر كه‌فتن ل هه‌فدرو پيرۆزكرن و ب ئيك ده‌ست و ئيك ده‌نگ نارمانجا خو كره‌ پاراستنا ته‌ناهي و سه‌ر كه‌فتنا سه‌ره‌لداني.

ل رۆژا (١٥/٣/١٩٩١) ي نه‌و ناگر گه‌هسته باژيري سيميلا ره‌نگين... سيميلا مي‌رخاس و چاف نه‌ترسان... ده‌شتا به‌ر و سه‌ره‌لدانا كو چهندين سال بوو ب ده‌ردی عه‌ره‌بكرني و دویرئخستتي ژ ناخا باب و بايران دnali دوی

رزگار کرنا کهرکوکێ دانه ری و خه‌لکێ سه‌ره‌لدایێ کهرکوکێ ژێ ل هه‌شیا وان بوو، به‌ره‌ه‌فی و که‌لایین له‌شکه‌ریین رژیمنێ شکه‌ستن و ل ١٩ ئاداری پێشمه‌رگه‌ی و خه‌لکێ ده‌قه‌ریین رزگار کری خه‌لکێ سه‌ره‌لدایێ کهرکوکێ هه‌قدو هه‌مییز، ره‌حیماوا به‌که‌مین ناخی کهرکوکێ بوو هاتیه رزگار کرن و ژ وێری رزگار یی به‌ره‌ف تاخین دی داری هه‌تا ل شه‌فا نه‌ورۆزی ل ٢٠/٢١ ئی ئاداری گشت کهرکوک هاتیه رزگار کرن و گوریین ئاگری نه‌ورۆزی و سه‌ره‌لدانی و بابا گورگوری مزگینیا نازاد کرنا کهرکوکێ گه‌هاندیه گیانی نه‌مری شه‌هیدان.

دروژین سه‌ره‌لدانی دا هه‌می نه‌خوشخانه و دام و ده‌زگه‌هین میری و فه‌رمانگه‌هین خزمه‌تکاری ل ده‌قه‌ریین

نازاد کری ژ لایێ گه‌نج و لایین دلسوز و کورد په‌روه‌ر د هاتنه پاراستن و هه‌ر که‌سه‌کی لدویف کار و پێشه‌یا خو خزمه‌تا ملله‌تی دکر و روله‌کی ئیکجار پیروز د خزمه‌تا خه‌لکی دا دگیرا... دروژین

١٤/٣/١٩٩١ ناهه‌نگین خه‌لکێ ده‌وکێ ب سه‌رکه‌تنا سه‌ره‌لدانی

سه‌ره‌لدانا پیروز دا، ئەو جه‌ماوه‌ری سه‌ره‌لدای و بوویه پارچه‌کا شورش و به‌رخودانی ئەو خه‌لکێ کوفاندار و داخین وی د زور ل گوپیتکا سه‌رکه‌فتنی حاشاتی ل ره‌وشت و تیتالین خو نه‌کر و کوردایه‌تی و مرۆفایه‌تی ژێ ل پێش چاڤین وی بوون و ئەو له‌شکه‌ری شکه‌ستی یی دوژمنی ل زاخو و ناگری و نامیدی و ده‌وکێ ده‌سته ده‌سته خو ددانه ده‌ستی پێشمه‌رگه‌ی و جه‌ماوه‌ری کوردستانی به‌لی ب ریز و ته‌قدیر پێشوازی لی ده‌اته کرن و خه‌لکێ ده‌قه‌ری ژێ ده‌رگه‌هین مالین خو بوو فه‌کرن و دحه‌واندن و پاشی ب ئەمانه‌ت و بی ئاریشه‌ بو مال و ناف که‌س و کارین وان هاتنه ب رییخستن ب وی چه‌ندی ژێ ملله‌تی مه‌ بو هه‌می جیهانی دیارکو کو ملله‌تی کورد ملله‌ته‌کی ئاشتیخوازه.

روژی دا و هه‌ر ژ سحاری خه‌لکێ باژیی سیمیلی ده‌ست هه‌لدان و وه‌کی باژیی دی یین کوردستانی رژیانه سه‌ر بنگه‌ه و ناخویرین دوژمنی و که‌رب و کینا چه‌ندین سالان داریت. خه‌لکێ سیمیلی ب گه‌نج و لاو پیر و کال فه سه‌ره‌لدا و خوراگریه‌کا کیم وینه وینه نیشادا و سیمیل و ده‌رووبه‌ریین وی ژ دوژمنی پاڤزکر.

پرانیا باشووری کوردستانی هاته رزگار کرن، به‌لی بی نازاد کرنا کهرکوکا دی کوردستانی ئەو رزگار کرنا یا کیمه و داستانا سه‌ره‌لدانی ب داوی ناھیت. جه‌ماوه‌ری سه‌ره‌لدای ب هه‌شینه و خه‌لکێ کهرکوکێ چاڤه‌رینه هه‌قدو هه‌مییز بکه‌ن و مل ب ملی پێشمه‌رگه‌ی ل به‌ر رو‌ناھیا گوریا بابا گورگوری مزگینیا

سه‌رکه‌فتنا داوی یا سه‌ره‌لدانی رابگه‌هین. رژیما به‌عس هه‌می به‌ره‌ه‌قیین خو کرن، دا نه‌هیلیت پیلین سه‌ره‌لدانی بگه‌هه‌نه کهرکوکێ، هه‌می هیزین له‌شکه‌ریین خو لی کومکرن، کهرکوک کره که‌لایه‌کا له‌شکه‌ری

و هه‌ر چه‌ند میتره‌کان ره‌بیه‌کا ئاسی و پرچه‌ک و ته‌قه‌مه‌نی بوو، به‌لی هیژ رژیمن ب ره‌شه‌کین خوڤه ژ خه‌لکێ کهرکوکێ دترسیا، ژ روژا ١٠ ئاداری فه‌ ده‌ست بگرتن و دویریخستنا کورین چاڤه‌ترسین باژیی کر ب وی ئومیدی ری ل سه‌ره‌لدانا کهرکوکێ بگرت.

به‌لی باوه‌ریا گشت خه‌لکێ کوردستانی ئەو بوو دڤیت داستانا سه‌ره‌لدانی ل کهرکوکێ ب داوی به‌یت. ل ١٧ ئاداری سه‌روک بارزانی د بروسکه‌کیدا بو به‌ره‌ی کوردستانی گوت: (ب هه‌ر به‌ایه‌کی بیت پیدڤیه کهرکوک به‌یته نازاد کرن)، گشت به‌ره‌ه‌قیین پێشمه‌رگه‌ی و جه‌ماوه‌ری هاتنه کرن، سه‌رکرده و پێشمه‌رگه و جه‌ماوه‌ری به‌ری چه‌ند روژان سلیمانی و هه‌قلیر و ده‌وک رزگار کریین، به‌ره‌ف